

«Gorutz» izeneko artista taldea sortu da eibarren

Eibarren, azken urte hauetan goraka zetorren arte giroak bere bide berriak ireki ditu. Izan ere, Zuloaga eta Olaberena denboratik lo zegoen arte kezka; eta ba dirudi, azken boladan kementsu iratzartu dela. Aspalditik ari ziren artista gazteak beren lanen erakusketa antolatzen; «Club Deportivo» eta «S.C.R. Arrata» ren babespean urtero bi edo hiru erakusketa egin izan dira herriko semeentzat, eta maizago herbestekoel tokia utziaz.

Eklntza honek, bere ondorengo frutuz, nahi eta nahiezkoa zuen, artea errealdadearen koplazailetik estetika berrien sorketazko mugetara eramatea. Beti hala gertatu baita.

Bere barneko kezka egon ezinera bultzatzean, artistak plastikan bide berriak urratzera jotzen du eta sorketa hartzen du helburu. Eta Eibarren ere ezin zitekeen bestera gerta. Eta honekin, Eibarren, artea zorioneko bideetatik abiatu den eritzia dugu. Honetan ez dugu dudarik, eta beren erabakiz «Gorutz» taldekoek hartu duten bidea txalotu beharrean gara.

Lehenengo talde orokarretik eten dira —artearen jokabidez eten dira, elkarren arteko adiskidetasuna hautsi gabe— eta bost laguneko talde berezi bat osatzen dute, «Gorutz» izenez. Hauk dira taldea betetzen dutenak: Paulino Larrañaga, Fernando Beorlegi, Iñaki Larrañaga, Mario Plaza eta Daniel Txopitea, beren adinezko ordenan.

«Gorutz» talde honek bere bultzatzaileak izan ditu —Eibarren artea aski heldua aurkitzen denez, kasik beharturik baitzeuden holako erabaki bat hartzera—: zenbait arte-zalaren kontseiluetatik aparte, Antton Sarasketa Pike's-eko zuzendaria batez ere.

Bostok, elkarren artean, berezko izatez eta formazioz desberdin dira. Izan ere, ez dute elkarren antzerakoak izan beharrik; bakoitzak bere era eta bidea lantzen dute gorunzko jo-mugetara. Elkarrekin biltzeak elkarri-laguntzea dakar: barnetikako kritikak egiteko, eskola libreko giroa indartzeko, erakusketak antolatzeko, eta abar. Eta horrela landu, bakoitza bere bidean eta bakoitzak beretik urrutitazko bideak era esperimentalean aurreruntz urratuaz.

Beren lanak, ogihala, «Astelena» izeneko snack-barrean edo Pike's-eko diskotekan jartzen dituzte. Gainera, Deban Koldo Azplazu antolatzen ari den arte-eskolaren laguntzaila dira.

Hara, taldea osatzen dutenen bereizkuntzak:

Paulino Larrañaga da taldeko zaharrena (edo nagusiena, Eibarren esan ohi den bezala). Pintura eta zurezko tailak egiten ditu. Adinak ere horretaratzen duela, guztietan klasikoena da; Arteta eta euskal eskola haren geroztikoen eraz ari da. Esku azkarra benetan; eta bere lanak, ondo bukatuak baino gehiago gustatzen zaizkit erdiz bukatuak, zeren halakoa baita bere trazo bizkorra, maiz, lana bukatzean, tapatzen duena. Kolore ilunak ditu; gorrikaz edo urdinez inguruak giroturik egiten dituenean, hobe idurtzen zaiku. Ba daiteke, zurezko tailletan dohain hobeekin agertzea. Estudio bat beretzat aparte jarri du, Bidebarrieta kalean; eta izan daiteke hau bere kaltetan, zeren, besteengandik banatzean, elkarren girotik urrutitazko arriskua baitu.

Fernando Beorlegi, taldeko eskolatuena, salakera berriekin zeharo arduratua, beti bide berrien kezka eraginda, urtetik urtera aldakor. Bere azken saioetan begien bistarako teknika era berriak egiten ditu, op-art eta pop-art delakotik hasi eta harat abiatuaz. Bere lanak buruzko nekearen pisua nabari du, eta bere tenperamenduari ez dio honek kalterik egiten.

Iñaki Larrañaga isilik balna optimismoz beterik ari da; bere lana abstrazio hutsa da, sentsibildadez beterik. Bere salakerok aurrerapenezkoak ditu. Maiz pinturarekin eskultura nahasten du, bere estetika berrien bilaketan.

Mariano Plazak pintura eta eskultura egiten ditu. Lotsatia eta bere buruari guttletia da. Ez da artean eskolatua, eta ez da auzartzen bere gisako bideetatik abiatzera, eta ba du honetarako dohainik; sentsibildade handikoa denez, haur-girozko gauza fiñak egiten dakl. Baina batez ere modelatzeko esku berezia du, eta, gure iduriz, honetara gehiago itzuli behar litzateke.

Daniel Txopitea, guztietan gazteena; kementsua ere bai noski. Etorkizun zabala du bere aurrean. Adorerik ez zaio falta. Ba dakl artearen berri, eta egiten jarraitzeko gogo bizia du. Danetatik entregatuena da, eta, gainera, bide seguru batean goruntza ari da. Herriak ulertzeko erara lan egin nahi du; irudi bidez jardun arren, abstrazioz ingurutzen ditu irudiok. Bere sentimenezko ideiak adierazteko koloreak eta hauk eramateko erak gama baten barnean giroturik ager erazten ditu. Ondo ari da, eta, hala ere, bere buruarentzat kontenta gaitza da. Beretzat hobe. Honek erakusten baitaiku, artista gazteak etorkizun oparotsua duela. Ona bada ere, frutu hoberik espero dugu beragandik.

«Gorutz» talde honek, Pagel kaleko ganbara batean du bere estudioa. Udalarena da. On asko egiten diete toki txiki hori uztean; baina uste dugu, hori baino toki handiago eta egokiago bat merezi dutela.

Bestalde, talde honek bere erakusketekin Eibartik irten beharra du. Beretariko batzuek parte hartu izan dute Donostia, Bilbo eta Gasteizko zenbait erakusketatan, sarituak ere sarri izan dira; baina beren Indarra gartsuki agertzeko ordua dute, eta beharrezkoa zaie, talde bezala, hiri hoietan eta beste batzuetan erakusketak egitea; beren dohainak ezagutzera emateko, mundu zabalera azaldu beharra dute, zeren profesionalik aski ba dira bazterretan hau baino askoz txarragoak direnak. Beti txoko zuloan jarduteak ez dio onik egiten artistari. Artistarentzat hesirik altuena, mugarik gogorrena, bere herrikoa da: inor ez omen da profeta bere herrian.

JUAN SAN MARTIN

dauku, deusku, digu
diete, deutsee
dio, deutso
zaie, jake
zaiku, jaku, zalgu

zalo, jako
zaizkit, jataz
zeuden, egozen
zitekeen, eiteken